

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัยในการศึกษาเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงประยุกต์ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ และคุณภาพงบการเงิน โดยศึกษาจากบทความ ตำรา เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง วารสาร หนังสือชี้แจง ข้อบังคับ จากสภาวิชาชีพ งานวิจัย รวมถึงข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้างเป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและคุณภาพงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ของการวิจัยคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 633 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, พฤษภาคม 2560)

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sampling) จากประชากรเป้าหมายมีจำนวนทั้งสิ้น 633 บริษัท ผู้วิจัยทำการเลือกตัวอย่างจากประชากรเป้าหมายทั้งหมด เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ตามหลักวิชาการที่ว่าด้วยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973) ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรเป้าหมาย

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดให้คลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน 5%ที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้

การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{633}{1 + 633(0.05)^2}$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง = 245 บริษัท

เนื่องจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีหลายกลุ่มอุตสาหกรรม เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลครอบคลุมทุกอุตสาหกรรมจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยแยกเป็นแต่ละอุตสาหกรรมดังนี้

กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	146	57
สินค้าอุปโภคบริโภค	33	13
ธุรกิจการเงิน	39	15
วัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรม	58	22
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	94	36
ทรัพยากร	82	32
บริการ	41	16
เทคโนโลยีและการสื่อสาร	140	54
รวม	633	245

3.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ โดยศึกษาจากบทความ ตำรา เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องวารสาร หนังสือชี้แจง ข้อบังคับ จากสภาพวิชาชีพ สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ งานวิจัย รวมถึงข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (อินเทอร์เน็ต) ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตของการศึกษาและสร้างเครื่องมือในการศึกษาให้ครอบคลุมความมุ่งหมายของการศึกษา
2. ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารงานวิจัยที่มีมาก่อนหน้านี้ เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถามให้มีความชัดเจนตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย
3. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามและทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบและขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้อ่านและมีความเข้าใจ และชัดเจนตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้
4. ปรับปรุงรูปแบบสอบถามอีกครั้ง จนได้เครื่องมือในการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ฉบับสมบูรณ์ไปสอบถามตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในการทำวิจัย

3.3 เครื่องมือการวิจัย

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยเป็นชุดคำถามเพื่อการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยข้อมูลที่ถามได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สถานที่ทำงาน/สังกัดของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และระยะเวลาในการทำงานในสายวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีลักษณะแบบเลือกตอบ (Check list) ดังนี้

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพ
4. ระดับการศึกษา
5. สถานที่ทำงาน/สังกัดของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
6. ท่านเริ่มทำงานในสายวิชาชีพบัญชีมาเป็นระยะเวลานานเท่าไร

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อวัดระดับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยใช้ข้อกำหนดทางด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ตามข้อกำหนดทางด้านจรรยาบรรณของสำนักงานบัญชี ตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ เรื่อง “ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 19) เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553” และ “หนังสือชี้แจงข้อบังคับฯ ฉบับที่ 19 สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ” ซึ่งประกอบด้วย 5 ข้อ ดังนี้

1. ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต
2. ความรู้ ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
3. การรักษาความลับ
4. ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ
5. ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้

6. ความรับผิดชอบต่อเพื่อร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไป

โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแบ่งมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งโดยทั่วไปจะกำหนดค่าน้ำหนักตามวิธีลิเคิร์ต (Likert Scale) เป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน	ระดับการปฏิบัติ
ค่าเท่ากับ 5	หมายถึง มากที่สุด
ค่าเท่ากับ 4	หมายถึง มาก
ค่าเท่ากับ 3	หมายถึง ปานกลาง
ค่าเท่ากับ 2	หมายถึง น้อย
ค่าเท่ากับ 1	หมายถึง น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพของงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

3.3.2 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เมื่อนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือได้ (Reliability Analysis) ด้วยค่า Cronbach's Alpha พบว่า ในภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.94 ซึ่งอยู่ในระดับความน่าเชื่อถือได้ค่อนข้างสูง และมากกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (0.7)

3.4 การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaires) ทั้งปลายปิดและปลายเปิด โดยมีวิธีการและขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.4.1 จัดเตรียมแบบสอบถามแบบออนไลน์ให้อยู่ในรูปแบบของ Qr Code เพื่อนำไปใช้ในจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามที่จะส่งไปยังบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยผ่านทางไปรษณีย์ โดยในหนังสือขอความอนุเคราะห์จะมีคำชี้แจงให้ผู้บริหารทางด้านบัญชีของบริษัทเป็นผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ โดยการสแกน Qr Code

3.4.2 รวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามตอบผ่านทางออนไลน์มาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล สรุปเป็นแนวทางเบื้องต้น

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ค่าสถิติสำคัญที่ใช้มีดังนี้

3.5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นสถิติที่ใช้ในการสรุปบรรยายซึ่งค่าสถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1) ค่าร้อยละ (Percentage) จากข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานที่ทำงาน/สังกัด และระยะเวลาการทำงานในสายวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

2) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้ (บุญยัง สหเทพสุคนธ์, 2552)

ตารางที่ 1 เกณฑ์ค่าเฉลี่ยแต่ละระดับชั้นและความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	ความหมาย	การแปลผล
1.00 - 1.80	น้อยที่สุด	ระดับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	น้อย	ระดับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณน้อย
2.61 - 3.40	ปานกลาง	ระดับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณปานกลาง
3.41 - 4.20	มาก	ระดับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณมาก
4.21 - 5.00	มากที่สุด	ระดับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณมากที่สุด

ซึ่งคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้นได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{สูตร} \quad \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 \text{จะได้ค่าเฉลี่ยแต่ละระดับชั้นห่างกัน} &= 0.80
 \end{aligned}$$

3.5.2 สถิติเชิงอนุมาน หรือ สถิติเชิงอ้างอิง (Inference Statistics) เป็นสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) F-test และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพทางการเงินกับการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี ด้วยการหาความสัมพันธ์ (Pearson correlation) โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05